

PÄÄTÖS

Nro 158/2021
Dnro ESAVI/41411/2019

21.5.2021

ASIA

Vesialueen ruoppauksen pysyttäminen Heisalan saaren edustalla, Parainen

HAKIJA

JTV-Financial Oy

VIREILLETULOTIEDOT

Hakemuksen vireilletulo

JTV-Financial Oy on 4.12.2019 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa hakenut lupaa vesialueen ruoppauksen pysyttämiseen Heisalan saaren edustalla merialueella Paraisten kaupungissa.

Luvan hakemisen peruste ja toimivaltainen lupaviranomainen

Vesilain (587/2011) 3 luvun 3 §:n 1 momentin 8) kohta ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti.

ASIAN KUVAUS

Taustatiedot

Ruoppaus on suoritettu kiinteistöjen Björkudden 445-430-2-36 ja Lisevik 445-430-2-23 edustalla Paraisilla Heisalan saarella. Ruoppausalue sijaitsee järjestäytymättömän osakaskunnan Vattenområde 445-430-876-3 vesialueella.

Ilmoitukset ja lupa-asiat

Niitoista (400 m²) ja kivien poistosta on syyskuussa 2019 tehty ilmoitus Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (myöhemmin ELY-keskus).

Varsinais-Suomen ELY-keskus on 23.10.2019 lähestynyt hakijaa lisätietopyynnöllä. ELY-keskukseen tulleen tiedon mukaan kyseessä ei olekaan ollut niitto, vaan paikalla on ruopattu savea.

Lisätietojen saamisen jälkeen hakijaa on 4.11.2019 ohjeistettu hakemaan pysyttämislupaa aluehallintovirastosta 2.–18.10.2019 toteutetuille toimenpiteille.

Vesitaloushanke

Töiden toteutus

Kiinteistöjen Björkudden 445-430-2-36 ja Lisevik 445-430-2-23 edustalta on rantaviivan mukaisesti poistettu vesikasvillisuutta juurineen, savea ja mutaa sekä pienehköjä kiviä. Kallion louhintaa tai erityisesti kivien poistoa ei olla tehty. Ranta-alueelta on poistettu puiden kannot. Naapureiden kiinteistön rajan ja hankealueen väliin jätettiin noin 25 m:n koskematon suoja-alue.

Massaa on poistettu kaivinkoneella lautan päältä noin 3 200 m²:n alueelta keskimäärin 0,3 m, ruoppausvyödyden vaihdellessa 0,15–0,45 m:n välillä. Ruoppausalueen pituus rannalta ulapan suuntaan keskimäärin 28 m ja leveys rantaviivan suuntaisesti noin 70–100 m. Vesisyvyys on ennen ruoppausta vaihdellut -0,5– -1,0 m:n välillä ja sen jälkeen -0,5– -1,5 m:n välillä.

Ruopattujen massojen määrä on kaikkiaan noin 1 000 m³. Ruopattu massa on läjitetty rantaan odottamaan pakkasta, jolloin läjitettävä massa on helppo siirtää ilman valumia kuljetuksessa. Massat on 2.–18.3.2020 siirretty hankealueelta rannasta läjityspaikkaan kaivinkoneen ja traktorin sekä peräkärryn avulla. Massat on läjitetty noin 220 m:n päähän rannasta metsään oman kiinteistön alueelle. Läjityspaikan valinnassa on otettu huomioon valumien estäminen ja maisemallisten sekä ympäristöllisten haittojen minimoiminen. Läjitysalueella ei 300 m:n etäisyydellä sijaitse asutusta tai kairoja. Läjitysalueelle on rakennettu suoja-allas, johon on rakennettu penkereet estämään valumien syntyminen. Altaan pohjasta poistettu metsänpohja on yhdessä metsäteiden pohjien pintamaiden kanssa sijoitettu penkereisiin. Penkereet on tehty puhtailla maa-aineilla. Penkereiden lisäksi läjitysaltaan suojapenkere on suojattu suodatinkankaalla vesistön puoleiselta sivulta. Massaa ei ole päässyt valumaan takaisin vesistöön.

Ruopattu ranta-alue on vuoden 2020 aikana viimeistelty ja siivottu maiseman mukaiseksi normaaliveden korkeuden yläpuoliselta alueelta. Rannasta on poistettu kantoja, risuja, mutaa sekä muuta maa-aineista. Ranta-alueen luontainen rantahiekkamaa on saatu näkyviin. Läjitysalue ja

läjitysallas merkitään varoitusmerkein ja rajataan huomiolippulangalla. Läjitysalue tarkkaillaan, jotta mahdolliset valumat paikannetaan ja korjataan. Läjitysalue maisemoidaan puhtailla maa-aineksilla, joita tilalla on syntynyt teiden rakennuksien yhteydessä. Jälkityönä alueelle istutetaan koivuja.

Alueen käyttö

Alue on virkistys- ja vapaa-ajan käytössä. Työn tarkoituksena on parantaa alueen virkistys ja -matkailukäyttömahdollisuuksia sekä maisema-arvoja ja estää ranta-alueen umpeenkasvu. Alueen käyttömahdollisuudet esimerkiksi uimisen ja kalastamisen kannalta paranevat merkittävästi kasvillisuuden poiston myötä.

Hankealue ja kaavoitus

Hankealueen vesistön nimi on Heisalaströmmen, joka on osa Itämerta. Vedenkorkeuden vaihteluväli alueella on Hangon ja Turun mittausasemien tietojen perusteella 0,5–1,1 m. Hankealueella ei ole merkittäviä virtauksia. Hankealueella ei ole merkittäviä kalojen kutu- tai vesilintujen pesimäalueita. Hankealueella sijaitsevalla vesistöllä ei ole tällä hetkellä merkittävää käyttöä vähäisen virkistyskäytön lisäksi. Hankealueen vesistöä ei koske säännöstely tai sen lähellä ei ole vesiliikenneväyliä. Hankealueella ei ole Natura 2000- tai muita suojelualueita.

Hankkeen vaikutusalueella on voimassa 27.4.1983 vahvistettu Paraisten Kaupungin Eteläsaariston rantayleiskaava. Alueelle on kaavoitettu loma-asuntojen rakennuspaikkoja (RA). Yleiskaavamääräyksen mukaan rakennuspaikan rantakasvillisuus on säilytettävä mahdollisimman luonnonmukaisena.

Hankkeen vaikutukset

Pienimuotoisen hankkeen vaikutusten vedenlaatuun arvioidaan olleen vähäisiä ja paikallisia. Veden samentuminen on ollut paikallista ja tilapäistä. Hankealueella ei ole erityisiä virtauksia, joten vesikasvillisuuden poistolla ei arvioida olevan vaikutuksia virtausolosuhteisiin.

Alueella esiintyy jonkun verran haukea ja ahventa sekä joitakin muita tavanomaisia merikalalajeja. Hankkeen pienimuotoisuuden vuoksi hankkeella ei nähdä olevan vaikutuksia kalojen kutupaikkoihin tai kalakantoihin. Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelman VELMU-karttapalvelun mukaan hankealueelle ei sijoitu merkittäviä havaintoja kalojen kutupaikoista.

Hankkeella ei katsota olleen vaikutuksia lintujen pesimäolosuhteisiin. Alueen vesilintukannasta ei olla Turun Lintutieteellisen yhdistyksen mukaan tehty erillistä tutkimusta, mutta hankkeen vaikutukset vesilintujen pesintään on minimoitu toteuttamalla hanke talvikaudella. Lintujen yleinen pesintäaika on huhtikuusta heinäkuuhun.

Haittojen minimointi ja hankkeen hyödyt

Hanke on toteutettu mahdollisimman pienien vaikutusten aikaansaamiseksi syys/talvikaudella, vilkkaimman lintujen pesimä- ja kalojen kutukauden ulkopuolella.

Hankealueella on yksi naapuri. Hankkeen haitat naapureille ja muille vesialueen käyttäjille arvioidaan hyvin vähäiseksi. Mahdolliset haitat naapureille on pyritty minimoimaan jättämällä noin 25 m:n koskematon suoja-alue naapureiden kiinteistön rajan ja hankealueen väliin sekä toteuttamalla hanke talviaikaan, jolloin oleilu virkistysasunnoilla on vähäisempää kuin kesäkaudella.

Hankkeella nähdään olevan positiivinen vaikutus alueen maisemaan ja sen katsotaan parantavan alueen virkistyskäyttöä sekä estävän rannan umpeenkasvun.

Hankkeen hyöty hakijalle on hankealueen maisema- ja virkistyskäytön parantuminen sekä mahdollisuus kehittää alueen matkailukäyttöä tulevaisuudessa.

ASIAN KÄSITTELY

Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi) 15.5.-22.6.2020.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Paraisten kaupungin verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta ja kalatalousviranomaiselta, Paraisten kaupungilta, Paraisten kaupungin kaavoitusviranomaiselta ja Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Lausunnot

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen lausunto

Vesialueen ruoppauksella on vaikutusta ympäristöön. Hakemussuunnitelman mukaisesta ruoppauksesta on aiheutunut töiden aikaista hienoa-aineksen leviämistä ja vesistön samentumista sekä ravinteiden vapautumista. Ruoppaus on kuitenkin suoritettu ajankohtana, jolloin siitä on aiheutunut mahdollisimman vähän haittoja ympäristöön.

Läjitysalue sijaitsee riittävän kaukana vesistöstä ja se on ympäröity penke-reellä. Läjityksessä on siis hyvin huomioitu valumisen estäminen vesistöön.

Hankealue kuuluu Paraisten ja Nauvon välisen vesialueen vesimuodostu-maan, jonka ekologinen tila on päivitetyn luokittelun mukaan tyydyttävä. Ti-laluokka ei ole muuttunut edelliseen vuonna 2013 tehtyyn luokitteluun näh-den. Vesimuodostuman kemiallinen tila on ollut vuoden 2013 luokittelussa hyvää huonompi. Kemiallisen tilan luokittelun päivitys on vielä kesken. Ve-sienhoidon tavoitteena on saavuttaa vähintään hyvä ekologinen tila vesi-muodostumassa vuoteen 2027 mennessä.

Merenhoidon tavoitteena on meriympäristön hyvä tila kaikkien merenhoi-dossa tarkasteltavien 11 laadullisen kuvaajan osalta. Ruoppauksella on vai-kutusta merenpohjan ekosysteemien rakenteeseen ja toimintoihin. Ruop-pauskohteessa ei kuitenkaan ole luonnon monimuotoisuuden kannalta mer-kittävää pohjaa.

Vaikka ruoppauksen seurauksena on vapautunut kiintoainesta ja ravinteita ja koskematonta merenpohjaa on tuhottu, ruoppaus ei estä vesienhoidon tai merenhoidon tavoitteiden saavuttamista kyseisessä vesimuodostu-massa.

Lausunnossa on todettu, että ruoppauksen pysyttämiseksi voidaan myön-tää lupa.

Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Lausunnossa on todettu, että ilmoitus valvontaviranomaiselle on ollut huoli-mattomasti tehty eikä ole tietoa, onko muita vesialueen omistajia etukäteen tiedotettu hankkeesta. Toisaalta vesialueen osaomistajalla on yhteis-aluelain perusteella oikeus käyttää yhteistä vesialuetta hyväkseen, jos se ei "estä muita osakkaita vastaavanlaisella tavalla käyttämästä aluetta hy-väkseen" ja "aiheuta muille osakkaille haittaa tai häiriötä".

Vaikuttaa siltä, että kyseessä on ollut kiinteistönomistajalle tarpeellinen ja vesilain 2 luvun 6 §:n mukainen ruoppaus.

Kaupungin kaavoitusviranomaisen edustaja on ilmoittanut, että se ei anna asiasta lausuntoa.

Hakijan suorittamalle ruoppaushankkeelle ja massojen läjitykselle omalle maalle voidaan myöntää vesilain mukainen lupa.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutus 1

████████████████████ on omistanut kiinteistön alu-eella jo yli 40 vuotta. Ruoppausalue on ollut erityisen hyvä lintujen esiinty-mis- ja pesimäalue. Suojaisa paikka on ollut hyvä poikas- ja esiintymisalue

myös kaloille. Tehdyillä toimenpiteillä on merkittäviä vaikutuksia luontoon ja alueeseen laajemmaltikin. Rantaviiva on muuttunut merkittävästi ja muutoksella on vaikutuksia muistuttajan omistaman kiinteistön rantaviivaan sekä rakenteeseen.

Hakemuksessa ilmoitettu pinta-ala 950 m² on todellisuudessa kooltaan 2 500–3 000 m². Ruoppausalueen sisälle jääneet luodot ovat aiemmin olleet ruovikon suojaamia. Uusi rantaviiva ja ruoppausmassojen penkereet eivät tule kestäämään tulevia korkeita vedenkorkeuksia tai lounaissuunnan myrskyjä. Massoja ei voi jättää esitetylle ruoppauspaikalle.

Hakija ei tiedottanut hankkeestaan naapurustoa etukäteen ja hanke on myös toteutettu ennen luvan hakemista. Hakemus ei myöskään vastaa toteutettua hanketta. Lakeja ja seuraamuksia kierretään hakemalla lupaa pysyttämiseen hankkeen toteuttamisen jälkeen.

Selitys

Ruoppaushanke on toteutettu alueen ympäristöä kunnioittaen. Jotta ranta-alueen tyypillinen saaristomaisema säilyisi on ruoppausalueen reunoille jätetty koskematonta kaislikkoa.

Massan läjityksessä on noudatettu ympäristöministeriön sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjetta. Ruoppausmassa on läjitetty turvallisen etäisyyden päähän vesistöstä ja mahdolliset valumat on estetty suoja-altaan ja penkereiden avulla.

Alueella on voimassa rantayleiskaava. Kaavan mukaisesti hankealueelle on kaavoitettu loma-asuntojen rakennuspaikkoja. Suoritettu ruoppaushanke parantaa mahdollisuuksia ranta-alueen kaavan mukaiseen harrastus- ja virkistyskäyttöön.

MERKINTÄ

Hakijan kiinteistöstä on Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmän tietojen mukaan lohkottu 9.3.2021 kiinteistö Lisevik 445-430-2-23. Tämä on otettu huomioon päätöksen kertoelmaosassa.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Vesitalouslupa

Aluehallintovirasto myöntää JTV-Financial Oy:lle luvan vesialueen ruoppauksen pysyttämiseen Heisalan saaren edustalla, Paraisten kaupungissa 4.12.2019 jätetyn hakemuksen ja sen täydennysten mukaisesti. Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja jäljempänä esitettyjä määräyksiä.

Lupamääräykset

1. Vesialueella Vattenområde 445-430-876-3 toteutettu noin 1 000 m³:n ruoppaus pysytetään 2.4.2020 saapuneen täydennyksen asemapiirustuksen osoittamassa paikassa.
2. Ruoppausmassat on läjitettävä 2.3.2020 saapuneen täydennyksen kartan, läjitysalueen sijaintimuutos, osoittamaan paikkaan ja 13.2.2020 päivätyn piirustuksen, läjitysallas, osoittamalla tavalla. Läjitysalue on viimeisteltävä ja maisemoitava.
3. Hanke on saatettava loppuun kolmen vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi.
4. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

PERUSTELUT

Vesiluvan perustelut

Vesialueen ruoppaus on ollut tarpeen alueen kiinteistöjen Björkudden 445-430-2-36 ja Lisevik 445-430-2-23 virkistyskäyttömahdollisuuksien parantamiseksi.

Hankealueella on voimassa Paraisten Kaupungin Eteläsaariston rantayleiskaava, jossa alueelle on kaavoitettu loma-asuntojen rakennuspaikkoja. Yleiskaavamääräyksissä määrätään, että rakennuspaikan rantakasvillisuus on säilytettävä mahdollisimman luonnonmukaisena. Ruoppauksen jälkeinen rantaviiva on rantayleiskaavan mukainen. Luvan saajan antaman selityksen mukaan alueelle on jätetty kasvamaan järviruokoa. Hanke ei ole voimassa olevan rantayleiskaavan vastainen.

Ruoppausmassat tulee sijoittaa niin kauas rannasta, ettei massoista pääse valumia takaisin vesistöön tulvakorkeuksilla, jäiden vaikutuksesta tai myrskyjen ja sateiden seurauksena. Tämän varmistamiseksi on lupamääräyksessä 2 ollut tarpeen määrittää massojen läjityspaikka.

Hanke ei vaikuta haitallisesti Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosille 2016–2021 tai Suomen merenhoitosuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Hankkeesta yleisille ja yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Siten luvan myöntämisedellytykset ovat olemassa.

Luvan saaja on vastuussa hankkeesta aiheutuvasta edunmenetyksestä. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Aluehallintovirasto ottaa lausunnoissa esitetyt vaatimukset huomioon ratkaisusta, lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevällä tavalla.

Hakemuksesta jätetyn muistutuksen johdosta todetaan, että luvan saajan virheellisestä menettelystä huolimatta estettä ruoppauksen pysyttämiseksi ei ole. Ruoppausmassojen palauttaminen takaisin mereen aiheuttaisi suurempaa haittaa kuin hyötyä, sillä palautus samentaisi alueen vedet pitkiksi ajoiksi ja haittaisi luontoa sekä alueen virkistyskäyttöä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesilain (587/2011) 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5 §, 6 §, 7 § ja 10 § sekä 11 luvun 21 §.

KÄSITTELYMAKSU

Käsittelymaksu on 1 670 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään valtioneuvoston asetuksen aluehallintovirastojen maksuista vuosille 2019 ja 2020 annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) liitteen kohdan 3.1 taulukon mukaan alle 2 000 m³ ktr:n ruoppausta koskevasta päätöksestä perittävän maksun suuruus on 1 670 euroa.

TIEDOTTAMINEN

Päätös

JTV-Financial Oy
Paraisten kaupunki
Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Paraisten kaupungin kaavoitusviranomainen

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai ilmaisseet mielipiteensä asiassa.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Paraisten kaupungin verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

LIITE

Valitusosoitus

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Merja Antikainen ja esitellyt ympäristöyhtälitarkastaja Ilona Joensuu.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin-ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **28.6.2021**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaunnista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
 - Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
 - asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)
PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611
asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)
telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>